

ARTS

Passejant per Paris

Josepa Blanch

Hi ha ciutats a les quals sempre m'agrada tornar, on passejo com si fos a casa, on reconec un cop i un altre aquell racò on vaig tenir una determinada vivència, o aquell àpat a tal restaurant, o el motiu que em va portar a fer la visita.

París és per a mi una d'aquestes ciutats, per proximitat i interès cultural, entenent que sota l'apartat de la cultura, per cadascú hi poden cabre uns registres diferents, en aquesta ocasió va ser una àmplia exposició de l'obra d'Amedeo Modigliani, "l'ange au visage grave", l'excusa perfecta per organitzar una estada de cinc dies a París.

Es van complir totalment les expectatives que teníem posades en la contemplació de les teles de Modigliani. Pintor maleït, abans escultor primerenc, el seu art va sorgir quan París estava assimilant la concepció nova de la pintura a partir de l'impressionisme. Amb l'aparició de la fotografia, ja no calia retratar amb pinzell el que la càmera feia amb exactitud i així els impressionistes van poder-se apartar dels grans autors de finals del XIX, Delacroix, David, Poussin i molts d'altres, i donar, a les seves obres, la llum, el color i la impressió del traç diferent. Per tot això els amants i els mecenes de l'art estaven prou enfeïnats a valorar i exposar Monet, Renoir, Degas, Matisse, Cézanne, Pissarro i tots els que seguien una mateixa línia, i, per tant, la radicalitat de la pintura de Modigliani no va ser en cap moment valorada ni estimada.

Modigliani viu per a l'art, per al seu art, no fa concessions, és un idealista i ni les malalties ni la precarietat econòmica el fan canviar la seva recerca de la màscara que tots portem. Els seus retrats tenen els ulls atmetllats, a vegades negres, d'altres transparents, semblants a les figures del romànic o a l'art africà, el qual l'influeix, i a partir d'aquí comença la seva pròpia avantguarda totalment distanciada del moviment vigent a l'època de Picasso. "El que jo busco no és la realitat ni tampoc la irrealitat, sinó l'inconscient", diu el pintor.

Poques de les seves obres es troben voltant pel món, potser una o dues en un o altre museu, val la pena buscar-les i intentar endevinar l'univers d'un autor intens, emotiu, sensible i agosarat, i, per a mi, com més conegut més apreciat.

Naturalment, a més d'aquesta visita al Musée du Luxembourg, passejar per París sense una altra finalitat que gaudir de la ciutat és un autèntic plaer. Visitar la catedral de Notre Dame, admirar els seus rosetons, que, quan el sol els travessa, fan uns reflexos d'una bellesa extraordinària, la Sainte Chapelle i el Louvre, ara que, amb les seves precioses piràmides, exteriors i interiors, que fan de vestíbul i distribuïdor, s'aconsegueix veure el que un desitja, sense cansar-se innecessàriament, ja que triar l'ala preferida és fàcil.

El Quai d'Orsay, que actualment acull els impressionistes, és un edifici destacable, però personalment penso que el tipus de classificació de les obres no els fa justícia, i que caldria una reordenació més intel·ligible.

Posats a passejar, podem anar cap al Marais, la Place des Vosges, preciós barri, antigament d'artesans, avui ple de botiguetes amb encant, galeries d'art i disseny i mil restaurantets i bistrotos on poder reposar tot vivint la ciutat.

Més frívol, però no menys atractiu, el Faubourg St. Honoré, on hi ha el prêt-à-porter de marca i preu, i l'Avenue Montaigne, la Place Vendôme, on el luxe i el glamour fan mal als ulls.

ESCOLA DEL SOL

C. Migdia, 35-45 - C. Sant Pau, 20
Tels. 93 727 82 46 - 93 725 74 61
08201 Sabadell

Més entranyable, el Quartier Latin, barri dels estudiants, prop de La Sorbonne, on es concentren un bon nombre d'antiquaris, exposicions de pintura i també tot tipus de restaurants de qualsevol preu i gastronomia. Les llibreries hi són arreu i entrar a tafanejar, encara que només sigui fullejar i tocar els llibres, és un veritable encert. Menjar una crêpe pel carrer, comprada a qualsevol xanfrà, és fondre't amb la ciutat.

Baixant de Montmartre i Pigalle, en ruta cap al Trocadéro, vam agafar un taxi amb un conductor enamorat de París i molt col·loquial amb els clients, que ens va explicar el parentiu de la Tour Eiffel amb l'estàtua de la Llibertat novaiorquesa: quan França, a finals del segle XIX, va voler obsequiar els Estats Units amb un monument per commemorar la seva aliança durant la Guerra de la Independència, va ser l'equip de l'arquitecte Eiffel l'encarregat d'executar el projecte, amb les mateixes tècniques que les de la seva famosa torre.

Quan es va construir la Tour Eiffel, no va ser concebuda com un monument emblemàtic sinó com un experiment per demostrar que les estructures metàl·liques, si es feien bé, és a dir, estudiant degudament els possibles moviments de contracció pel fred o la calor, no tenien cap tipus de problema. Llavors es va alçar la torre al bell mig dels Champs de Mars i, a la llarga, aquesta torre va esdevenir símbol de París quan els seus detractors van acceptar l'obra, que ja havia viatjat arreu del món en fotografies i pintures d'anònims i reconeguts artistes.

Molt i molt aniria parlant de París, mirar enlaire, els seus edificis, les seves façanes, els seus boulevards, els seus monuments, el riu amb les seves "péniches", moltes d'elles habitades, les seves ribes amb enamorats barrejant-se amb els "clochards" que dormen aliens al seu entorn, els "bouquinistes des quais", amb els seus llibres vells i els seus gravats.....

Encara que l'exposició de Modigliani ja no es pugui veure, sempre es pot trobar un motiu per visitar París, el propi encant de la ciutat justifica suficientment el viatge.

CINEMA

La recerca del jo

Feliu Viaplana

John Huston va ser un supervivent del cinema i, també, com diuen els qui el van conèixer, de la vida. És un d'aquells autors que no permet parlar de la seva obra sense dir alguna cosa de la seva vida, perquè ambdues s'enriqueixen i s'expliquen mútuament. Orson Welles, amic seu, deia que la vida de Huston era el doble d'interessant que la seva obra. I, segurament, d'aquí és d'on brollen la força i la passió dels seus personatges, perquè ell ha estat a la seva pell. I penso que les obres més plenes són les d'aquells autors que coneixen realment allò de què parlen, perquè ells mateixos ho han viscut en la pròpia carn. L'heroi de Huston és una persona solitària i desarmada que intenta desesperadament trobar-se a si mateixa i un lloc en un món que no gira al seu ritme. Per tant, són personatges que evolucionen i permeten a l'espectador créixer amb ells. A vegades, aquest recorregut moral és paral·lel a un recorregut físic -per exemple: **The queen of Africa**, **The man who would be king** i **Moby Dick**-, d'altres és estàtic -per exemple: *Key Largo*, *Dubliners*, *The night of the iguana*, *Freud, the secret passion* i **Heaven knows, Mr. Allison**-. N'hi ha, però, que tot i passar en espais físics restringits, tenen uns finals que es desenvolupen en llocs que inciten a la metàfora. Em refereixo, per exemple, a **The misfits**, al qual el desert i la captura dels cavalls salvatges són símbols de l'estat d'ànim dels personatges. També, a **The asphalt jungle**, l'acció passa tota en obscures habitacions i soterranis, però el final del film, també metafòric, es situa en un paratge idíl·lic a la natura, com en un somni. Huston té una obra del tot heterogènia que, per no fer-s'en una idea equivocada, cal veure en una gran part. A la dilatada obra de Huston, també apareixen films de tipus alimentici que sovint li permeten seguir treballant -per exemple: **Annie**, **Casino Royale**, **The Bible** i **Escape to victory**-. Els films de Huston, en general, ens parlen de la desesperança de la soletat humana i de la lluita per no defallir, però el sentit final és ple d'esperança i d'ansies de vitalitat. Perquè crec que mitjançant el sofriment dels seus personatges, que són els vençuts en general, ens mostra la bellesa i la plenitud de d'unes vides riques en matisos. L'experiència, sembla dir Huston, és un conjunt de victòries i fracassos que ens perfilen el sentit de la nostra existència. Els herois houstonians no es poden refugiar ni en la malenconia del record ni en l'esperança d'un futur millor, sinó que aspiren, tan sols, que les coses no canviïn massa.

The night of the iguana parteix d'un relat curt del dramaturg Tennessee Williams. Els guionistes del film, Anthony Veiller i el mateix Huston, però, només van agafar el sentit general de l'obra de Williams, sintetitzat en la metàfora de la iguana. Al relat de Williams, se'ns narra la història d'una pintora i dos escriptors que coincideixen en un hotel mexicà. La pintora intenta fer amistat amb els dos escriptors, però aquests la menystenen contínuament. Finalment, ella descobreix que un d'ells la desitja, però aquest fracassa en l'acte sexual. L'altre allibera la iguana capturada per menjar. És una història molt esquemàtica que ens explica, en fets aparentment intrascen-